

ÚŘAD PRO VYNÁLEZY
A OBJEVY

POPIS VYNÁLEZU K AUTORSKÉMU OSVĚDČENÍ

251565

(11)

(B1)

(22) Přihlášeno 24 09 83
(21) PV 6951-83

(51) Int. Cl.⁴
A 01 K 57/00

(40) Zveřejněno 18 12 86

(45) Vydáno 15 03 88

(75)

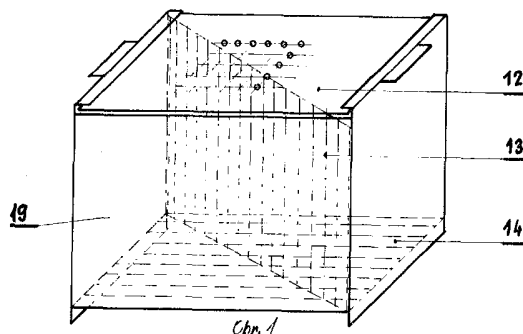
Autor vynálezu

ŠÍTAL JAN, ZÁHORKOVICE

(54) Rojochyt

Zařízení řeší snášení rojů včel z nesnadno dostupných míst a jeho podstata spočívá v tom, že dělené víko, umístěné na vrchní části rojochytu se opře v pracovní poloze o opěry, a vytvoří tak společně s tělesem rojochytu trychtýřovitý tvar, který umožňuje snadné setřesení a umístění roje v tělese rojochytu. V žádané poloze udržují dělené víko jisticí pružiny. Včelař ovládá zavírání víka pomocí ovládací šňůry.

Rojochyt je potřebnou pomůckou pro drobné chovatele i pro velkochovy.

Vynález se týká zařízení k umístění volně visícího roje včel, bez potřeby použití žebříku. V tomto zařízení lze roj po zklidnění uchovat i přemísťovat.

Dosud používané typy rojáčků neplní většinou svoji funkci bez nedostatků. Největší problémy při používání těchto rojáčků jsou spojeny s bezpečností včelaře. Při umísťování včel do různých bedniček, pracuje včelař často v bezprostřední blízkosti roje. Při této manipulaci může dojít ke zranění včelaře jednak přímým stykem včelaře s rojem, jednak pádem včelaře z výšky v případě, kdy je roj usazen např. na stromě, štítu domu apod.

Pokud je roj usazen ve špatně dostupném místě, je nutno ke snešení roje práce i dvou zručných včelařů. Často též dochází v tomto případě též k poškození stromu nebo míst, kde byl roj před snešením umístěn. Sbíráním rojů pomocí vaků, vyrobených z různých materiálů, umístěných na tyči, dochází k udušení nebo poranění včel a tímto způsobem není možno roj přemísťovat.

Tyto nevýhody jsou v podstatné míře odstraněny rojochytem podle vynálezu, jehož podstata spočívá v tom, že rojochyt sestává z tělesa rojochytu, které je opatřeno děleným víkem a odnímatelným dnem.

V horní části tělesa rojochytu jsou pohyblivě uloženy obě poloviny děleného víka s úchyty pro ovládací šňůru, za nimiž jsou na bočních stranách tělesa rojochytu v držácích opěr nasunuty odnímatelné opěry, přičemž na děleném víku a tělese rojochytu jsou připevněny jistící pružiny a v dolní části bočních stěn tělesa rojochytu jsou vytvořeny sklopné větrací mřížky a celé těleso rojochytu je ukončeno odnímatelným dnem. Na čelní straně tělesa je připevněn závěs tyče, který je opatřen vodicími oky pro ovládací šňůru.

Výhody rojochytu podle vynálezu spočívají především v tom, že umožňují snášet usazené roje včel z těžko dostupných míst poměrně bezpečně jak co do bezpečnosti včelaře, tak je většinou ušetřeno i velké množství včel snášeného roje, které při snášení jinými prostředky většinou umírají nebo jsou zraněny. V intenzívních chovech včel, kde v případě výskytu většího množství rojení včel je možno rojochytem podle vynálezu dosáhnout i značných časových i ekonomických zisků. Zde je totiž možno přechovávat snesený roj včel přímo v rojochytu, protože těleso rojochytu je dostatečně větráno, aby roj nebyl udušen, to umožňuje nechat snesený roj uklidnit a přitom je možné případně snášet roje další.

Použitím rojochytu podle vynálezu je prakticky vyloučeno poškození míst, kde je roj usazen (stromy, štíty domů atd.), protože rojochyt se umísťuje přímo pod roj a do rojochytu je roj setřesen bez potřeby mechanického působení.

Další výhodou je možnost snášení roje bez pomoci druhého včelaře nebo pomocníka. Celou manipulaci s rojochytem před započítím práce i s umístěním rojem snadno zvládá včelař sám, což přináší významnou operativnost, která podstatně snižuje energetickou potřebu včel v oddělků. Do rojochytu je možno též po snešení roje umístit těleso oddělovače matky, které je vybaveno královskou mřížkou, přičemž je umožněno ostatním včelám postupovat za světlem a tak bezpečně oddělit matku od roje pro další chovatelskou práci.

Těleso rojochytu podle vynálezu i jeho příslušenství je snadno vyrobitelné z tuzemských materiálů s výhodou co nejlehčího provedení. Jeho využití je v malochovech u jednotlivých včelařů, ale perspektivu vykazuje i v intenzívních chovech.

Příklad provedení je schematicky znázorněn na připojeném výkresu, kde obr. 1 představuje rojochyt v axonometrickém pohledu a příklad obr. 2 představuje v axonometrickém pohledu vsunutelnou část rojochytu.

Rojochyt podle vynálezu sestává z tělesa 16, které je na své vrchní straně dvou protilehlých stěn opatřeno odnímatelnými opěrami 1 víka a které jsou zasunuty do držáku 2 opěr.

Před opěrami víka jsou do vrchní části tělesa 16 dvou protilehlých stran též pohyblivě položeny obě poloviny děleného víka 15. V obou částech děleného víka 15 jsou vytvořeny úchyty 17 pro ovládací šňůru 10. Jisticí pružiny 3 jsou svým jedním koncem připevněny na děleném víku 15 a svým druhým koncem na tělese 16 rojochytu.

V dolní části tělesa 16 rojochytu jsou na dvou protilehlých stranách vytvořeny sklopné větrací mřížky 5, 6 a celé těleso 16 rojochytu je ukončeno odnímatelným dnem 7. Na jedné z čelních stěn tělesa 16 rojochytu je připevněn závěs 8, v němž jsou vytvořena usměrňovací oka 17 ovládací šňůry 10. Do závěsu 8 je nasazen nevyznačený držák 9 tyče, do něhož je nasazena nevyznačená tyč 11.

K vlastnímu rojochytu přináleží nevyznačená vsunovatelná část 19, která je opatřena oddělovací královskou mřížkou 14 místo dna vsunovatelné části 19, na níž dosedá svisle nevyznačená diagonální mřížka 13. Nevyznačená vsunovatelná část 19 je shora uzavřena průhledným víkem 12 s větracími otvory 20.

Před započítím práce připraví včelař těleso 16 rojochytu tak, že otevře dělené víko 15. Obě části děleného víka 15 se opřou o odnímatelné opěry 1, které jsou za děleným víkem 15 nasunuty do držáků 2 opěr. V této poloze jsou obě poloviny děleného víka 15 zajištěny jisticími pružinami 3. Takto připravený rojochyt vytvoří nálevkovitý tvar, který umožňuje snadno umístění roje do tělesa 16 rojochytu.

Do závěsu 8 zasune včelař nevyznačený držák 9 tyče nasazený na nevyznačené tyči 11, přičemž usměrňovací oky 18 prochází ovládací šňůra 10 splývající volně podél nevyznačené tyče 11 k dosahu včelaře. Ovládací šňůra 10 je připevněna v obou částech děleného víka 15 v úchytech 17. Po setřesení roje z těžko dostupných míst do tělesa 16 rojochytu včelař pomocí ovládací šňůry 10 přemůže působení jisticích pružin 3 a dělené víko 15 uzavře. Tím je roj umístěn a zajištěn v rojochytu. Dostatečný přístup vzduchu do tělesa 16 rojochytu ke včelám zajišťují sklopné větrací mřížky 5, 6.

Po umístění roje v tělese 16 rojochytu se rojochyt uloží na klidné a chladné místo, kde se včely uklidní. Z držáků 2 opěr se vyjmou opěry 1. Po uklidnění roje většinou ve spodní části tělesa 16 rojochytu včelař začne pomalu a postupně vsunovat do tělesa rojochytu vsunovatelnou část 19, která svým objemem vyplní vnitřní světlost tělesa 16 rojochytu.

Místo dna vsunovatelné části 19 je umístěna královská mřížka 14, která zajišťuje snadný bezpečný a bezztrátový odchyt matky. Včely nakupené kolem a nad matkou postupují ke světlu tím, že procházejí královskou mřížkou 14 a pokračují po diagonální mřížce 13 k průhlednému víku 12 s vytvořenými větracími otvory.

Královská mřížka 14 však velikostí svých ok zabraňuje průchodu matky do vsunovatelné části 19 a zůstává tedy po odchodu ostatních včel pod královskou mřížkou 14. Vsunovatelná část 19 je v této době již zcela ponořena do tělesa 16 rojochytu a je tedy možno uzavřít dělené víko 15.

Po uzavření děleného víka 15 otočí včelař celé těleso 16 rojochytu dnem vzhůru, odejme odnímatelné dno 7 a matku z mřížky 14 vsunovatelné části 19 odchytí k dalšímu použití. Včely, umístěné ve vsunovatelné části 19, může snadno umístit buď do nového úlu, či s nimi posílit slabá včelstva.

P Ř E D M Ě T V Y N Á L E Z U

1. Rojochyt sestávající z tělesa, které je opatřeno děleným víkem a odnímatelným dnem vyznačený tím, že v horní části tělesa (16) jsou pohyblivě uloženy obě poloviny děleného víka (15) s vytvořenými úchyty (17) pro ovládací šňůru (10), za kterýmižto polovinami děleného

víka (15) jsou na obou protilehlých stěnách tělesa (16) v držácích (2) opěr nasunuty odnímatelné opěry (1), přičemž na děleném víku (15) a tělese (16) jsou připevněny jisticí pružiny (3) a v dolní části tělesa (16) jsou na protilehlých stranách vytvořeny sklopné větrací mřížky (5, 6) a celé těleso (16) je ukončeno odnímatelným dnem (7).

2. Rojochyt podle bodu 1, vyznačený tím, že na jedné z čelních stěn tělesa (16) je připevněn závěs (8) tyče, v němž jsou vytvořena usměrňovací oka (18) ovládací šňůry (10).

1 výkres

